

Kérelmekre, panaszokra vonatkozó jogszabályi tájékoztatás

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 10. §-a szerint:

„10. § (1) Az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott büntetés-végrehajtási ügyben vagy a fogvatartással összefüggésben kérelmet terjeszthet elő és a kérelemről hozott döntéssel szemben panaszt nyújthat be, továbbá e törvény szerinti egyéb jogorvoslati jog illeti meg. Ha e törvény a jogorvoslatot lehetővé teszi, arról az elítéltet és az egyéb jogcímen fogvatartottat a döntés meghozatalakor tájékoztatni kell.

(2) Az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott az (1) bekezdés szerinti kérelmét, a panaszt és a jogorvoslat iránti kérelmét írásban terjesztheti elő. Az írni vagy olvasni nem tudó elítélt, illetve egyéb jogcímen fogvatartott nyilatkozatát – kérelmére két érdektelen tanú jelenlétében – jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(3) A tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – élő, illetve írni vagy olvasni nem tudó, vagy a magyar nyelvet nem beszélő, valamint az egészségi állapota miatt akadályozott elítélt vagy egyéb jogcímen fogvatartott számára elő kell segíteni, hogy jogorvoslati jogával élni tudjon. Az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott az akadályoztatása fennállásáról a büntetés-végrehajtásért felelős szervet – kivéve, ha az erről tudomással bír – köteles tájékoztatni.

(4) A fiatalkorú, valamint a cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alá helyezett nagykorú, vagy a cselekvőképességében részlegesen korlátozott elítélt vagy egyéb jogcímen fogvatartott büntetés-végrehajtási ügyben vagy a fogvatartással összefüggésben önállóan tehet panaszt, nyújthat be kérelmet, jogorvoslati kérelmet és tehet nyilatkozatot.

(5) Az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott a végrehajtással kapcsolatosan

a) közvetlenül fordulhat a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések, a rendbíróság helyébe lépő elzárás és a szabálysértési elzárás végrehajtásának törvényességi felügyeletét ellátó ügyészséghez, kérheti az ügyész általi meghallgatását,

b) közvetlenül fordulhat az alapvető jogok biztosához, valamint a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni fakultatív jegyzőkönyv 3. cikke szerinti nemzeti megelőző mechanizmus (a továbbiakban: nemzeti megelőző mechanizmus) feladatainak teljesítésére felhatalmazott munkatársához,

c) kérelemmel, panasszal fordulhat törvényben kihirdetett nemzetközi egyezményben elismerten erre hatáskörrel rendelkező nemzetközi jogvédő szervezethez.

(6) Az (1) bekezdésen kívüli egyéb jogviszonyokat érintően az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott az általános szabályok szerint, korlátozás nélkül – ide nem értve a fogvatartás tényéből eredő eltéréseket – érvényesítheti jogait, vagy fordulhat a bírósághoz, illetve az állami szervekhez, tehet panaszt vagy közérdekű bejelentést.”

A Bv. tv. 140. §-a szerint:

„140. § (1) Az elítélt a kérelem vagy a jogorvoslat benyújtásával kapcsolatos jogairól, kötelezettségeiről bármikor tájékoztatást kérhet, a felvilágosítást megfelelő időben kell megadni. Az elítélt jogorvoslati jogának érvényesüléséről a bv. intézet gondoskodik.

(2) A bv. szerv részére címzett kérelem és panasz kizárólag a büntetés-végrehajtási szervezet által rendszeresített formanyomtatványon nyújtható be a belső elektronikus felületen vagy papíralapon, de annak terjedelme nem korlátozható és biztosítani kell mellékletként egyéb irat becsatolásának lehetőségét.

(3) A 10. § (2) bekezdésének alkalmazásában írásbeli előterjesztésnek minősül a belső elektronikus felületen történő benyújtás.

(4) A 10. § (3) bekezdésében meghatározott elítélt részére a kérelem vagy a panasz benyújtásához segítséget kell nyújtani, kérelmére két érdektelen tanú jelenlétében kell a formanyomtatványt kitölteni vagy a belső elektronikus felületen benyújtani, és ezt a tényt, valamint a tanúk nevét és azonosító számát a formanyomtatványban is fel kell tüntetni.”

A Bv. tv. 141. §-a szerint:

„141. § (1) Az elítélt az e törvényben szabályozott, fogvatartásával összefüggő ügyben kérelemmel fordulhat a bv. intézet szervezeti egységének vezetőjéhez.

(2) A döntést a bv. intézet parancsnoka által meghatározott esetben az általa kijelölt bizottság jogosult meghozni.

(3) Az elítélt személyes meghallgatást kérhet a bv. intézet szervezeti egységének a vezetőjétől. Az elítélt a bv. intézet parancsnokához írásban, közvetlenül is fordulhat.

(4) Az elítélt kérelmét a fogvatartotti nyilvántartásban rögzíteni kell.

(5) A 20. § (9) bekezdésében meghatározottakon túl érdemi vizsgálat nélkül el lehet utasítani azt a kérelmet, amelyet nem 140. § (2) bekezdésében foglaltak szerint nyújtottak be.

(6) A döntés lényegét és a közlés időpontját a fogvatartotti nyilvántartásban rögzíteni kell, ezzel egyidejűleg az írásba foglalt döntést az elítélt részére át kell adni vagy a 17/A. § (1a) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kézbesíteni kell. Az elítélt eltérő nyilatkozata hiányában a kérelemnek helyt adó döntésről az elítélt szóban is tájékoztatható.

(7) Ha az elítélt a (6) bekezdés szerinti irat átvételét megtagadja, akkor annak tényét a fogvatartotti nyilvántartásban rögzíteni kell.”

A Bv. tv. 142. §-a szerint:

„142. § (1) Az elítélt – a kérelemnek helyt adó döntés kivételével – a bv. szerv szervezeti egysége vezetőjének vagy a bv. intézet parancsnoka által kijelölt bizottságnak a döntése, intézkedése, illetve annak elmulasztása esetén, ha a törvény eltérően nem rendelkezik, a 21. § (3) bekezdése szerint panasszal fordulhat annak a bv. intézetnek a parancsnokához, ahol a döntés, az intézkedés vagy a mulasztás történt.

(2) A 21. § (7) bekezdésében meghatározottakon túl nincs helye panasznak és azt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha

a) kizárólag olyan ügyre vonatkozik, amelyben kérelem benyújtásának lenne helye,

b) a döntés közlésétől, az intézkedéstől, illetve annak elmulasztásától számított hat hónap eltelt,

c) a jogosult nem a 140. § (2) bekezdésében foglaltak szerint nyújtotta be.

(3) Ha

a) a döntést vagy az intézkedést a bv. intézet parancsnoka hozta vagy a mulasztás őt terheli, a panaszt az agglomerációs központ vezetője,

b) a döntést az agglomerációs központ vezetője hozta, a panaszt az országos parancsnok bírálja el, amely döntés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.”

A szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet (a továbbiakban IM rendelet) 7. §-a szerint:

„7. § (1) Ha a végrehajtásért felelős szerv szervezeti egységének vezetője (a továbbiakban: szervezeti egység vezetője) kérelemre jár el, a hiánypótlásra való felhívásról – megfelelő

határidő tűzésével – a személyi állomány érdemi döntés előkészítésére jogosult tagja intézkedik és azt az ügy irataiban írásban rögzíti.

(2) A szervezeti egység vezetője a döntés vagy intézkedés (a továbbiakban együtt: döntés) esetén az elítéltet a panasz vagy az egyéb jogorvoslat megtételének jogáról tájékoztatja. Ha a döntés közlése írásban történik, az a jogorvoslati jogra való felhívást is tartalmazza.”

Az IM rendelet 8. §-a szerint:

„8. § (1) A döntéssel szembeni, vagy annak elmulasztása miatti panaszt a szervezeti egység vezetőjénél kell előterjeszteni. Elkésettség címén a panasz nem utasítható el, ha a panaszra jogosult a panasz tételére nyitva álló határidőben a panaszt nem az elbírálásra jogosult szervnél terjeszti elő.

(2) A büntetés-végrehajtási ügyben előterjesztett panasz esetén a bv. intézet döntést hozó vagy intézkedést tevő, illetve az arra jogosult szervezeti egységének vezetője a panaszt az elbírálásra nyitva álló határidőre figyelemmel – indokolt esetben az ügy összes iratával – terjeszti fel a bv. intézet parancsnoka részére, és – ha a panasz megalapozottságának elbírálása mérlegelést igényel – a panasszal kapcsolatban kialakított álláspontjáról nyilatkozik.

(3) Nem szükséges a (2) bekezdés szerinti felterjesztés, ha a szervezeti egység vezetője

a) a megpanaszolt döntést a panaszban foglaltaknak megfelelően kijavítja, kiegészíti, módosítja, visszavonja vagy az elmulasztott intézkedést pótolja,

b) a panaszt a Bv. tv. 21. § (7) bekezdése alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

(4) Ha az (1) bekezdés szerinti döntés vagy intézkedés a bv. intézet parancsnokának vagy a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága (a továbbiakban: BVOP) kijelölt szervezeti egysége vezetőjének jogkörébe tartozik, a panaszt az országos parancsnokhoz a beérkezéstől számított nyolc napon belül kell felterjeszteni a (2) és (3) bekezdésben meghatározottak figyelembevételével.”

Az IM rendelet 8/A. §-a szerint:

„8/A. § (1) A Bv. tv. 140. § (2) bekezdése szerinti formanyomtatványt a bv. szerv biztosítja az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott részére.

(2) A bv. szerv a kérelem, illetve a panasz tárgyához, illetve a benyújtására jogosult személyéhez igazodóan eltérő adattartalmú formanyomtatványokat rendszeresíthet.

(3) egy formanyomtatványon egy tárgykörben lehet kérelmet vagy panaszt előterjeszteni.

(4) A formanyomtatványon benyújtott kérelem, illetve panasz nem utasítható el azon az alapon, hogy nem került maradéktalanul kitöltésre. ez esetben a Bv. tv. 20. § (5) bekezdése szerinti hiánypótlásra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

(5) A Bv. tv. 140. § (5) bekezdése esetén a kérelem, illetve panasz szabályszerű benyújtására való felhívást az elítélttel vagy az egyéb jogcímen fogvatartottal, a védővel vagy törvényes képviselővel írásban kell közölni.

(6) A rendszeresített formanyomtatványokat a bv. intézet honlapján letölthető formátumban meg kell jeleníteni.”